

Програма за управление на отпадъците на Община Тервел за периода 2021-2028 г.

АНАЛИЗИ НА СЪСТОЯНИЕТО И УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ В ОБЩИНА ТЕРВЕЛ

ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ТЕРВЕЛ ЗА ПЕРИОДА 2021– 2028 г.

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване“, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ“

Анализ на състоянието относно отпадъците

Настоящият анализ включва следните видове отпадъци образувани на територията на общината:

- ❖ Битови отпадъци;
- ❖ Утайки от ПСОВ;
- ❖ Строителни отпадъци.

1. Анализ на битовите отпадъци

Анализът на битовите отпадъци се стреми да даде отговор на следните въпроси:

- ◆ Какви са количествата и тенденциите на различните потоци отпадъци в общината;
- ◆ Какви са количествата образувани битови отпадъци в общината и каква е нормата на натрупване;
- ◆ Какъв е морфологичният състав на образуваните битови отпадъци в общината;
- ◆ Какви са количествата на повторно използваните, рециклирани, оползотворени и обезвредени битови отпадъци;
- ◆ Каква е степента на изпълнение на целите, които са поставени пред общината в съответствие с националното законодателство до 2020 г.

Определение за битови отпадъци

Съгласно Директива (ЕС) 2018/851 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 година за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците битови отпадъци са:

„а) смесени отпадъци или разделно събирани отпадъци от домакинства, включително хартия и картон, стъкло, метали, пластмаса, биологични отпадъци, дървесина, текстил, опаковки, отпадъци от електрическо и електронно оборудване, отпадъци от батерии и акумулатори, както и обемни отпадъци, включително дюшеци и мебели;

б) смесени отпадъци или разделно събирани отпадъци от други източници, когато тези отпадъци са сходни по естество и състав с отпадъците от домакинства.

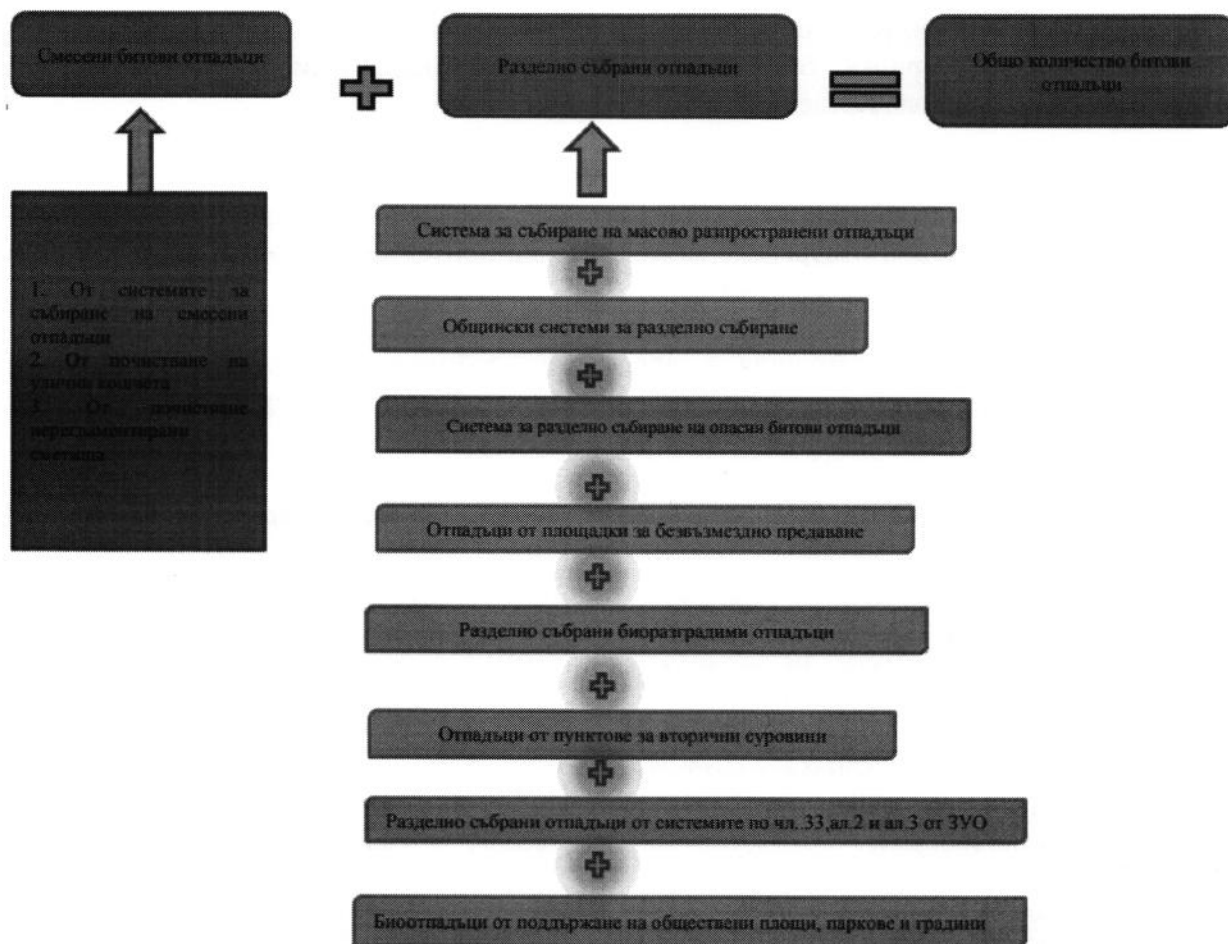
Битовите отпадъци не включват отпадъците от производството, селското стопанство, горското стопанство, рибарството, септичните ями и канализационната система и от третирането на отпадъчните води, включително утайки от пречистване на отпадъчни води, излезли от употреба моторни превозни средства или отпадъци от строителство и разрушаване.“

Количества и тенденции на различните потоци отпадъци в Община Тервел

Основна предпоставка за адекватно определяне на състава на битовите отпадъци е правилното дефиниране и оценка на различните отпадъчни потоци на територията на общината, а също и определянето на тяхната тежест по отношение на общото количество образувани отпадъци.

Съгласно методиката за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци на МОСВ, потоците, формиращи общото количество битов отпадък, са изобразени на следващата схема (Фиг. 01).

Фиг. 01. Схема на потоците, формиращи общото количество битов отпадък

При отчитане на количествата битови отпадъци на територията на общината е необходимо да се вземат под внимание всички потоци битови отпадъци, генерирани на територията ѝ независимо дали събирането им е организирано или възложено от общината, или не е от общината. Много често обаче общините не разполагат с такава изчерпателна информация. При разработване на анализа е използвана информация, предоставена от общината, като отчети и справки, както и отчети от фирми и организации по оползотворяване, с които Община Тервел има сключени договори, отнасящи се до събиране и оползотворяване на отпадъците.

Смесени битови отпадъци

Смесените битови отпадъци в общината се събират чрез организирана система за сметосъбиране, която от 2023 обхваща всички населени места на Община Тервел без с. Войниково и с. Брестница. По данни на НСИ, населението на общината към 31.12.2021 г. е 14 941 жители. Дейността се извършва от общинско звено „Чистота“, съгласно издаден Регистрационен документ №03-РД-691-01/27.07.2021 г.

Служителите от общинско звено „Чистота“ са пряко ангажирани с дейностите по сметосъбиране, почистване на нерегламентирани сметища и редовно извозване на отпадъците до Претоварна станция гр. Тервел. Претоварната станция е в експлоатация от 16.10.2015 г., като събраните количества битови отпадъци от населението се третират (компактират) на Претоварната станция и се извозват за депониране на Регионално депо в

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване“, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ“

землището на с. Стожер, Община Добричка обслужващо осемте общини на област Добрич – град Добрич, Добричка, Тервел, Каварна, Балчик, Шабла, Генерал Тошево, Крушари, както и община Никола Козлево от област Шумен.

Разделно събрани отпадъци

Разделното събиране на отпадъци в общината е организирано чрез сключване на договори с Организации по оползотворяване както и с лица притежаващи документ за извършване на дейности с отпадъци по чл. 35 от ЗУО.

На база събраната информация в следващата таблица са представени обобщените количества на битовите отпадъци през последните години на територията на Община Тервел.

Таблица 01. Количества на битовите отпадъци на територията на Община Тервел 2017-2021 г.

Събрани битови отпадъци от територията на Община Тервел	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.	2021 г.
	тон	тон	тон	тон	тон
Смесени битови отпадъци от система за организирано сметосъбиране и сметоизвозване	395.22	511.00	466.08	470.36	1499.74
Контейнери за разделно събиране на отпадъци от опаковки (Булекопак АД)	49.905	48.680	33.310	39.500	45.640
НУБА, разделно събиране	0.100	0.020	-	0.060	0.060
ИУЕЕО, разделно събиране	0.480	0.460	-	0.770	0.770
Общо събрани битови отпадъци	445.705	560.16	499.39	510.69	1546.21

Източник: ОБА Тервел

Увеличеното количество на битовите отпадъци през 2021 г. се дължи най-вече на факта, че са включени нови населени места в системата за организирано сметосъбиране и сметоизвозване. До края на 2020 г. обслужваните населени места са гр. Тервел и селата Безмер и с. Кочмар. Със заповед № 600/30.10.2020 г. на кмета на Община Тервел, издадена на основание чл. 44, ал. 1 и ал. 2 от ЗМСМА, в услугата по сметосъбиране и сметоизвозване на битови отпадъци са включени нови населени места от общината и това са селата Зърнево, с. Жегларци, с. Орляк и П. Савово. Това води и до покачване на събраните и образувани смесени битови отпадъци в общината за 2021 г., видно от Табл.01.

На следващата графика е изобразено количеството на битовите отпадъци по начин на събиране за периода 2017-2021 г. в Община Тервел.

Фиг. 02. Количества битови отпадъци по начин на събиране 2017-2021 г.

Норма на натрупване на отпадъците

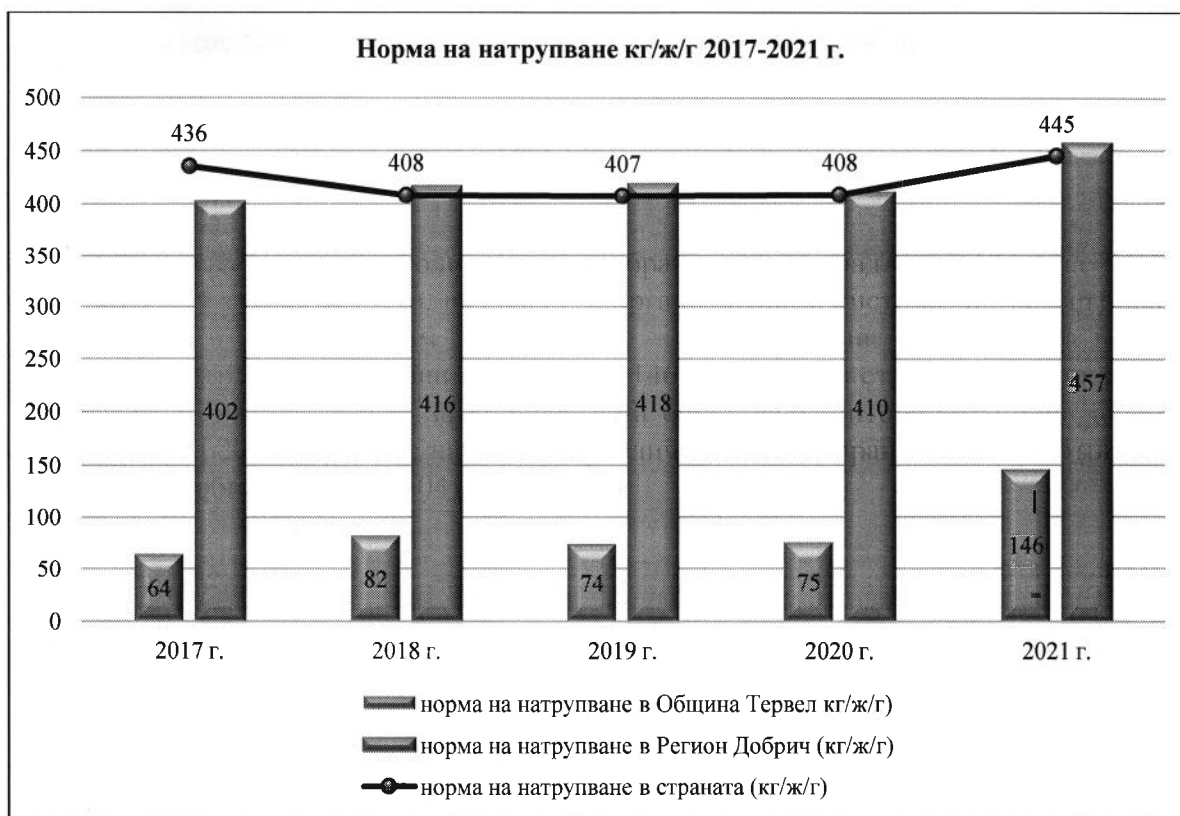
Важен показател за управление на отпадъците е нормата на натрупване на отпадъците, представена като количеството на образуваните битови отпадъци за година на човек от населението. Образуваните битови отпадъци на човек от населението в България за 2021 г. е 445 кг/жител/година, за област Добрич 457 кг/жител на година, а за Община Тервел – 146 кг/жител/година, което е по-ниско от средната норма за страната (Фиг. 03). Причина за това до известна степен е и все още малкия брой населени места, включени в системата за организирано сметосъбиране и сметоизвозване. Едва от 2023 г. се включват всички населени места с изключение на с. Войниково и с. Брестница.

Европейски съюз
Европейски
социален фонд

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване“, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ“

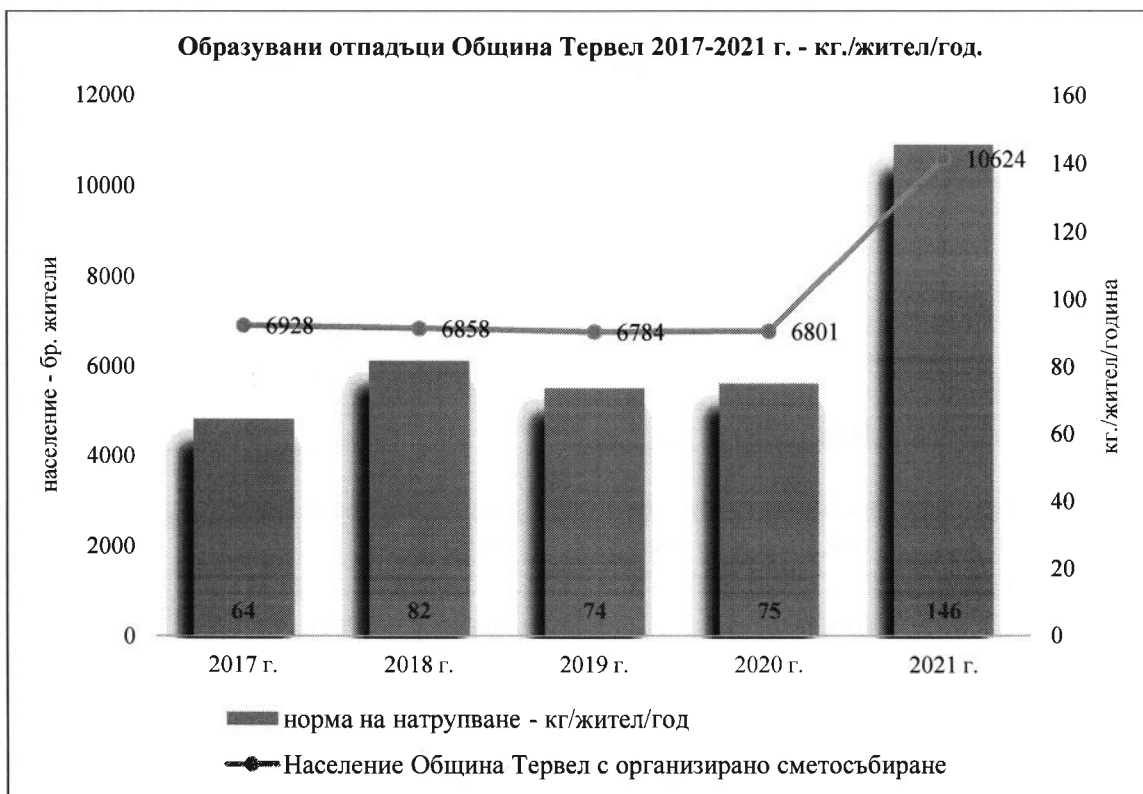

Фиг. 03. Норма на натрупване за периода 2017-2021 г.
Източник: НСИ, ОбА Тервел, собствени изчисления

Съгласно данните за общото количество на образуваните отпадъци в Община Тервел и данните от НСИ за населението, включено в организираната система за сметосъбиране и сметоизвозване в общината към 31.12.2021 г. – 10624 жители, е определена норма на натрупване на отпадъците в Община Тервел – 146 кг/ж/г. Тази стойност е взета за базова при определяне на прогнозите за количествата образувани битови отпадъци до 2028 г. През последната 2021 година се наблюдава увеличаване на събраните битови отпадъци от територията на общината (Фиг. 04).

Фиг. 04. Норма на натрупване в Община Тервел 2017-2021 г. кг./жител/год.

Населението в общината с организирано сметосъбиране и сметоизвозване се увеличава за периода 2017-2021 г. и с това и натрупването на отпадъци на човек се увеличава. За общини с население от 3000-25000 хил. жители, съгласно НПУО 2021-2028 г.¹, нормата на натрупване достига 346 кг/ж/г. Видно от горната Фиг. 04, Община Тервел е с доста по-ниска норма на натрупване, което е характерно и се среща при общините с по-малко население.

Морфологичен състав на отпадъците

Определянето на морфологичния състав на отпадъците е друг важен аспект на анализа. Морфологичният анализ на състава и количеството на битовите отпадъци, образувани на територията на Община Тервел е извършен в периода м. август – м. октомври 2022 г. и м. януари – м. май 2023 г., съгласно Методика за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци, утвърдена със Заповед № РД-149/ 26.02.2019 г. на Министъра на околната среда и водите.

Таблица 02. Морфологичен състав на битовите отпадъци (средногодишен) в Община Тервел

Вид отпадък	Зона 1, средно за общината, %
хранителни	9
хартия	7
картон	18
пластмаса	15
текстил	6
гума	0

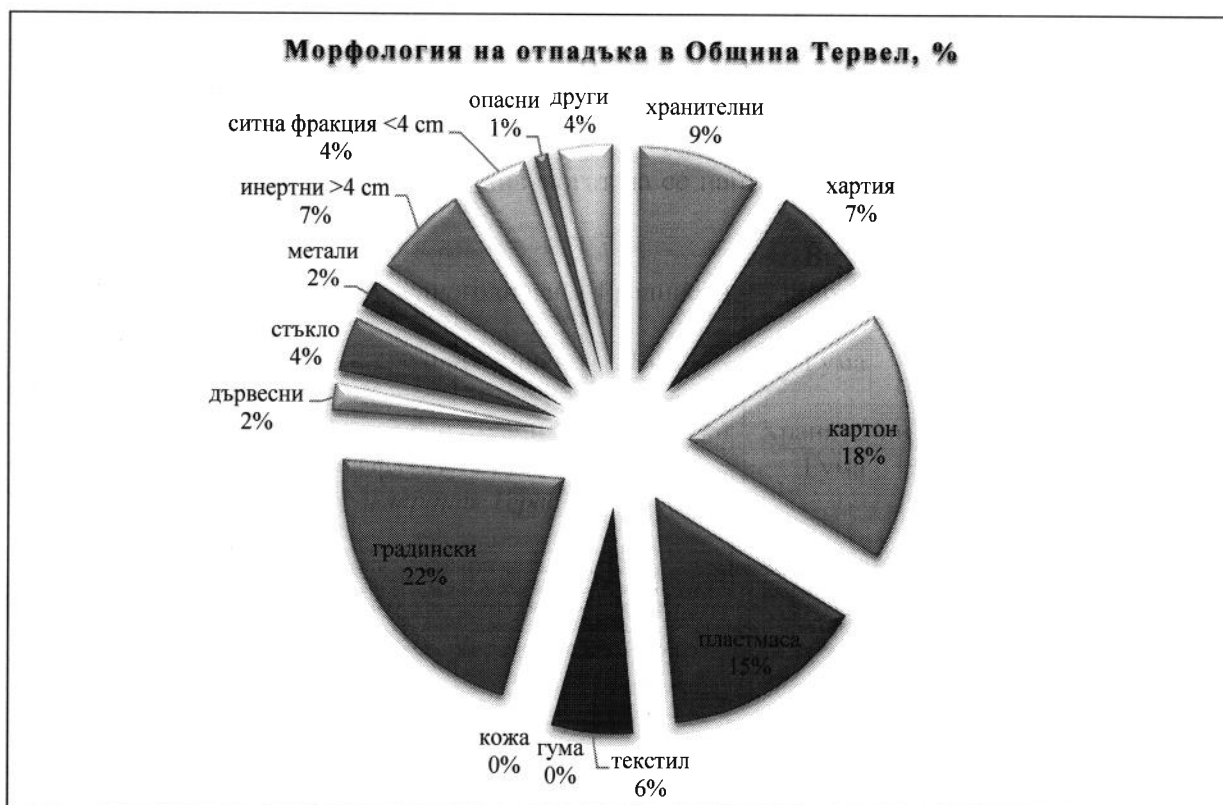
¹ НПУО 2021 – 2028 г.

Вид отпадък	Зона 1, средно за общината, %
кожа	0
градински	22
дървесни	2
стъкло	4
метали	2
инертни >4 cm	7
опасни	4
други	1
ситна фракция <4 cm	4

На следващата графика (Фиг. 05) са отразени нагледно процентите на различните видове отпадъци в общия поток, съгласно извършения анализ.

Фиг. 05. Морфология на отпадъка в Община Тервел

От изготвеният Морфологичен анализ могат да се направят следните изводи, представени в табличен вид както следва:

Фракции с най-висок средногодишен процент	Вид битов отпадък			
	Градински	Картон	Пластмаса	Хранителни
Фракции с най-нисък средногодишен процент	Кожа	Гума	Опасни	дървесни
Фракции с най-изразена сезонна флукуация	Градински	Хранителни	Пластмаса	Картон
Фракции с най-слаба сезонна флукуация	Кожа	Гума	Опасни	Метали

Източник: Общинска администрация Тервел

Като основен фактор за високото процентно съдържание на градинските отпадъци е липсата на система за разделно събиране на биоразградимите и биоотпадъците. Това са отпадъци с ясно изразена сезонност. Най-голям процентен дял имат в есенната проба (42%), поради почистване на градини и тревни площи от домакинствата. Въпреки въведената система за разделно събиране фракцията картон е втора по присъствие с 18%.

Като бъдат отчетени и генерираните от населението количества градински и дървесни отпадъци, допълнително събирани и извозвани от Община Тервел (почти 397 тона за 2022 г.), процентният дял на тези отпадъци е още по-категоричен. По аналогичен начин количествата са приблизителни 397 тона и за 2023г.

С 15% на трето място се нарежда пластмасата. Като при нея превес имат рециклируемите материали спрямо нерциклируемите такива, и това е отбелязано и във всеки един от сезонните доклади.

Възможност за намаляване количеството на хранителните отпадъци, които се нареждат на четвърто място, е въвеждането на разделно събиране за гражданите и възможности тази фракция да бъде подлагана на последващо анаеробно третиране.

Община Тервел е необходимо да насочи усилия към:

- разширяване и надграждане на системата за разделно събиране на масово разпространените отпадъци;
- организиране разделно събиране на биоразградимите и биоотпадъците и предаването им за последващо оползотворяване.

Количества повторно използвани, рециклирани, оползотворени и обезвредени битови отпадъци на територията на Община Тервел

Количества разделно събрани отпадъци от опаковки

Действащата в Община Тервел система за разделно събиране на отпадъци от опаковки, съответства на изискванията на Закона за управление на отпадъците (ЗУО) и на конкретните изисквания от глава трета, Раздел II от Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки. Общината има сключен Договор с „Булекопак“ АД, гр. София за изграждане и обслужване на система за разделно събиране на отпадъци опаковки, със срок до 31.12.2028 г.

Таблица 03. Количества разделно събрани отпадъци от опаковки по видове на територията на Община Тервел, в тонове за периода 2017-2021 г.

Година	Извозено количество (тон)	Депонирано количество (тон)	Отпадъци за рециклиране (тон)			
			Хартия	Метали	Пластмаса	Съкло
2017 г.	49,905	47,160	1,750	0,069	1,499	9,090
2018 г.	48,680	29,320	1,977	0,104	1,384	11,862
2019 г.	33,310	34,560	2,644	0,142	1,855	0,327
2020 г.	39,500	32,820	3,269	0,148	2,236	2,380
2021 г.	45,640	27,560	3,445	0,179	2,415	5,380
ОБЩО:	217.035	171.42	13.085	0.642	9.389	29.039

Източник: ОБА Тервел, ООп

Резултатите от таблицата показват увеличаване на количествата разделно събрани отпадъци от опаковки през последната 2021 г. спрямо събраните количества през 2019 и

2020 г. За подобряване ефективността на системата от изключително важно значение са кампаниите с цел повишаване информираността на гражданите за ползите от разделно събиране на отпадъци от опаковки. Генерираните отпадъци не се оползотворяват достатъчно и все още се наблюдава тенденцията на големия процент депонирани отпадъци спрямо количеството отпадъци предадени за рециклиране.

Количества битови отпадъци, предадени за обезвреждане (депониране)

Община Тервел е член на Сдружение „Регионално управление на отпадъците –Добрич“. Смесените битови отпадъци в общината се събират чрез организирана система за сметосъбиране, която обхваща всички населени места на Община Тервел без с. Войниково и с. Брестница. По данни на НСИ, населението на общината към 31.12.2021 г. е 14 941 жители, а обхванатото население със сметосъбиране към тази дата е 10624 жители. Дейността се извършва от общинско звено „Чистота“. Структурираното звено „Чистота“ изпълнява оперативните задачи по сметосъбиране и сметоизвозване, почистване на нерегламентирани сметища, поддържане на зелени площи, паркове, междублокови пространства, детски площадки, площадки за отдих и др., както и редовно извозване на отпадъците до Претоварна станция гр. Тервел.

Претоварната станция е в експлоатация от 16.10.2015 г., като събраните количества битови отпадъци от населението се третират (компактират) на Претоварната станция и се извозват за депониране на Регионално депо в землището на с. Стожер, Община Добричка, обслужващо осемте общини на област Добрич – град Добрич, Добричка, Тервел, Каварна, Балчик, Шабла, Генерал Тошево, Крушари, както и община Никола Козлево от област Шумен. Съгласно предоставените от Община Тервел данни, количествата отпадъци извозени за депониране на регионално депо в с.Стожер са както следва:

Таблица 04. Количества на депонирани битови отпадъци в тон за година (2017-2021 г.)

Общо количество на отпадъците предадени за депониране от Община Тервел на РДНО с. Стожер	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.	2021 г.
	388.42	510.80	461.72	479.66	1516.38

Източник: ОБА Тервел

Тенденцията, видна от данните в таблицата, е към ръст на количествата на депонираните битови отпадъци, който е значително завишен през последната 2021 г. Предпоставка за увеличаване на количествата на отпадъците за депониране е увеличаването на общото количество събрани смесени битови отпадъци в общината (дължащо се на включени нови населени места в организираната система за сметосъбиране и сметоизвозване) и все още малкият процент на разделно събраните отпадъци от организациите по оползотворяване спрямо общото количество битови отпадъци.

Количества разделно събрани отпадъци чрез организирани кампании

Относно задълженията на Община Тервел по чл.19, ал.3, т.7 и наредбите по чл.13, ал.1 от ЗУО за организиране на системите за разделно събиране на масово разпространени отпадъци, образувани от домакинства, обществени и административни учреждения, училища, търговски, промишлени, туристически и др. обекти, Община Тервел е организирала разделното събиране на пет групи МРО. Периодично общината организира кампании, за които населението предварително е информирано чрез средствата за масово разпространение в общината.

Група МРО	Договор с организация по оползотворяване

Европейски съюз
Европейски социален фонд

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-CD1/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване“, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ“

Група МРО	Договор с организация по оползотворяване
Отпадъци от опаковки	„БУЛЕКОПАК“ АД
ИУЕЕО	„ТРАНСИНС ТЕХНОРЕЦИКЛИРАЩА КОМПАНИЯ“ АД
НУБА	„ТРАНСИНС БАТЕРИ“ ООД
ИУГ	„ТРАНСИНС АВТОРЕЦИКЛИРАЩ КОНСОРЦИУМ“ АД
Отпадъци от текстил	„ТЕКСТИЛНО РЕЦИКЛИРАНЕ“ АД

Изпълнение на целта за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло по чл. 31, ал. 1, т. 1 на ЗУО
Съгласно чл. 31, ал. 1, т. 1 и във връзка с §15 от Преходните и заключителните разпоредби на Закона за управление на отпадъците (обн., ДВ. бр. 53/2012) в срок до 1 януари 2020 г. общините във всеки от регионите по чл. 49, ал. 9 от ЗУО трябваше да постигнат цел за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници (битови отпадъци) – най-малко 50 на сто от общото им тегло.

Съгласно Заповед № 17/17.01.2023 г. на Изпълнителния директор на изпълнителна агенция по околна среда (ИАОС), Община Тервел е сред общините, които не са изпълнили целите по чл. 31, ал. 1, т. 1 от ЗУО за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло към 31.12.2019 г., а именно подготовка за повторна употреба и рециклиране най-малко на 50 на сто от общото им тегло. Съгласно заповедта и на основание публикувана информация на интернет страницата на НСИ за 2019 г. (1277 тона) и предоставената от задължените лица, извършващи дейности по управление на битови отпадъци по реда на Наредба № 1 информация за 2019 г. (123 тона), постигнатата степен на рециклиране е 10%. Няма издадена заповед за определяне на постигнатата степен на рециклиране за 2020 г. и 2021 г.

Изпълнение на целта за ограничаване количеството на депонираните биоразградими битови отпадъци по чл. 31, ал. 1, т. 2 от ЗУО

Съгласно Заповед № 59/27.02.2023 г. на Изпълнителния директор на изпълнителна агенция по околна среда (ИАОС), Община Тервел е сред общините, които са изпълнили целите по чл. 31, ал. 1, т. 2 от ЗУО за ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото им количество към 1995 г. Съгласно заповедта, количеството на депонираните биоразградими битови отпадъци за 2020 г. е 327 тона, а постигнала степен на ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци е 96%.

Изпълнение на целта за подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци по чл. 31, ал. 1, т.3 от ЗУО

Съгласно Заповед № 58/27.02.2023 г. на Изпълнителния директор на изпълнителна агенция по околна среда (ИАОС), за Община Тервел и съгласно публикувана информация на интернет страницата на ИАОС за 2020 г., предоставена от задължените лица, извършващи дейности по управление на битови отпадъци по реда на Наредба № 1 (245 тона) и получената информация от НСИ, постигнатата степен на рециклиране е 25%.

Нови национални цели въведени със Закона за управление на отпадъците

Със Закона за управление на отпадъците (обн. ДВ, бр. 19 от 2021 г. в сила от 05.03.2021 г.) се поставиха *нови цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на битовите отпадъци* (чл.31, ал.1, т.3-т.5), с които се въвеждат европейските норми, и които следва да ускорят прехода към кръгова икономика. Завишава се целта за подготовка за повторна употреба и рециклиране на битовите отпадъци, като системите за разделно събиране осигуряват като минимум изпълнението на следните цели:

- най-късно до 31 декември 2025 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци да достигне най-малко до 55 на сто от общото тегло на тези отпадъци;
- най-късно до 31 декември 2030 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци да достигне най-малко до 60 на сто от общото тегло на тези отпадъци;
- най-късно до 31 декември 2035 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци да достигне най-малко до 65 на сто от общото тегло на тези отпадъци.

Целите за подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци за периода 2021-2025 г. се постигат поетапно, като след 31 декември 2020 г. нарастват всяка година с по 1 на сто, както следва:

- ◆ 31 декември 2021 г. – 51 на сто;
- ◆ 31 декември 2022 г. – 52 на сто;
- ◆ 31 декември 2023 г. – 53 на сто;
- ◆ 31 декември 2024 г. – 54 на сто;
- ◆ 31 декември 2025 г. – 55 на сто.

Цели за намаляване на депонираните отпадъци по чл. 31, ал. 1, т. 6 от ЗУО

- ❖ най-късно до 31 декември 2035 г. количеството на депонираните битови отпадъци да е намалено до 10 на сто или по-малко от общото количество образувани битови отпадъци (по тегло). Тази цел се постига поетапно както следва:
 - а) до 31 декември 2025 г. - най-малко до 50 на сто от общото им тегло;
 - б) до 31 декември 2030 г. - най-малко до 30 на сто от общото им тегло.

За да отговори на европейското законодателство България приема със Закона за управление на отпадъците нова цел със срок най-късно до 31 декември 2035 г. количеството на депонираните битови отпадъци да е намалено до 10 на сто или по-малко от общото количество образувани битови отпадъци (по тегло).

Поставените цели, съгласно чл.31, ал. 1 се постигат поетапно съгласно сроковете, определени в § 15 от преходните и заключителните разпоредби на ЗУО. Целта за подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци най-късно до 31 декември 2025 г. се постига поетапно, като след 31 декември 2020г. нараства всяка година с по 1 на сто. Във всеки от регионите, включващи общините, които ползват общо регионално депо и/или други съоръжения за третиране на отпадъци, целите се изпълняват съвместно от всички общини в региона в съответствие с решението за разпределението на задълженията между отделните общини за изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1.

Основни изводи и препоръки

- ❖ Община Тервел е член на Сдружение „Регионално управление на отпадъците –

Европейски съюз
Европейски социален фонд

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване“, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ“

Добрич“. В сдружението участват още общините – Добрич, Добричка, Балчик, Каварна, Шабла, Генерал Тошево, Крушари и Никола Козлево.

❖ Смесените битови отпадъци в общината се събират чрез организирана система за сметосъбиране, която обхваща всички населени места на Община Тервел без с. Войниково и с. Брестница.

❖ За територията на Община Тервел е извършен морфологичен анализ в периода м. август - м. октомври 2022 г. и м. януари - м. май 2023 г., съгласно Методика за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци, утвърдена със Заповед № РД-149/ 26.02.2019 г. на Министъра на околната среда и водите. Анализът показва, че с най-голям дял в общината са градинските отпадъци (22%). Въпреки въведената система за разделно събиране фракцията картон е втора по присъствие с 18%, а на трето място с 15% се нарежда пластмасата.

❖ През последната 2021 г. от разглеждания период, се наблюдава значително увеличаване на количествата на събраните смесени битови отпадъци в общината, дължащо се на включени нови населени места в организираната система за сметосъбиране и сметоизвозване и все още малкият процент на разделно събраните отпадъци от организациите по оползотворяване спрямо общото количество битови отпадъци. В същото време обаче по отношение на населението в общината се установява тенденция за непрекъснато намаляване на броя на населението изразяващо се в 2.67% за периода 2017-2021 г.

❖ Нормата на натрупване на отпадъците в Община Тервел за 2021 г., чиято стойност е 146 кг/ж/год. е взета за базова при определяне на прогнозите за количествата образувани битови отпадъци до 2028 г. За общини с население от 3000-25000 хил. жители, в които попада и Община Тервел, нормата на натрупване достига 346 кг/ж/г, което показва, че Община Тервел е с доста по-ниска норма на натрупване, характерно за общините с по-малко население.

❖ В общината има изградена система за разделно събиране на отпадъци от опаковки - хартия, пластмаса, стъкло и метал. Въведено е и разделно събиране, чрез сключени договори за сътрудничество с фирми за организиране разделното събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО); негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА) както и за сътрудничество в областта на разделното събиране на излезли от употреба гуми (ИУГ).

❖ Съгласно Заповед № 17/17.01.2023 г. на Изпълнителния директор на изпълнителна агенция по околна среда (ИАОС), Община Тервел е сред общините, които не са изпълнили целите по чл. 31, ал. 1, т. 1 от ЗУО за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло към 31.12.2019 г., а именно подготовка за повторна употреба и рециклиране най-малко на 50 на сто от общото им тегло. постигнатата степен на рециклиране за 2019 г. е 10%.

❖ Съгласно Заповед № 59/27.02.2023 г. на Изпълнителния директор на изпълнителна агенция по околна среда (ИАОС), Община Тервел е сред общините, които са изпълнили целите по чл. 31, ал. 1, т. 2 от ЗУО за ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото им количество към 1995 г. Постигнала степен на ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци за 2020 г. е 96%.

❖ На база на данните от отчетите на организацията по оползотворяване на отпадъците от опаковки може да се направи извода, че събраните отпадъци не се оползотворяват достатъчно и все още се наблюдава тенденцията на висок процент депонирани отпадъци спрямо количеството отпадъци предадени за рециклиране.

❖ На територията на общината от 2015 г. е в експлоатация Претоварна станция за

Европейски съюз
Европейски
социален фонд

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване“, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ“

Министерство на
околната среда и
климата

отпадъци, на която събраните количества битови отпадъци от населението се третира (компактират за намаляване на обема им) след, което се извозват за депониране на Регионално депо за отпадъци в землището на с. Стожер, Община Добричка.

В дългосрочен план могат да бъдат предприети следните мерки:

- Повишаване контрола върху изпълнение на изискванията за разделно събиране на отпадъци;
- Подобряване ефективността на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки съвместно с „Булекопак“ АД;
- Въвеждане на система за организиране на дейности по събиране на излезли от употреба моторни превозни средства и предаването им в центрове за разкомплектоване;
- Въвеждане на система за разделно събиране на биоразградимите и биоотпадъците и предаването им за последващо оползотворяване.

2. Анализ на утайките от ПСОВ

Утайките от пречиствателни станции представляват органичен продукт, който се получава в резултат на пречистването на отпадъчни води след утаяването на остатъчните вещества. Те се генерират при отделянето на тези остатъчни продукти по време на различните етапи в процеса на пречистване на отпадъчните води. Утайките съдържат ценни за земеделието съставки (сред, които органични вещества, азот, фосфор, калий, и в по-малка степен, калций, сяра и магнезий), но също така те могат да съдържат и замърсители, които обикновено включват тежки метали, органични замърсители и патогенни организми. Качествата на утайките се определят от техния източник, от първоначалната концентрация на замърсители в пречистената вода, както и от техническите характеристики на извършените процеси, свързани с третирането на отпадъчни води и утайки.

Община Тервел има изградена Пречиствателна станция за отпадъчни води по проект: „Разширение и реконструкция на ПСОВ Тервел, реконструкция и доизграждане на канализационна мрежа и реконструкция на водопроводна мрежа на град Тервел“, финансиран по ОП „Околна среда 2014-2020“. Пречиствателно съоръжение е въведено в експлоатация с Разрешение за ползване № СТ-05-1326/09.11.2018 г. и е разположено върху терен на стара неработеща пречиствателна станция. Реконструкцията на пречиствателната станция премина през събаряне на всички стари постройки на неработещото съоръжение и изграждане на напълно нови басейни, сгради и автоматика. От 15.02.2021 г., обектът се стопанисва от „ВиК Добрич“ АД.

Капацитет на ПСОВ Тервел:

- Qср.ден = 1584.00 m³/d
- Qтах час сухо = 153.00 m³/h = 42.50 l/s
- Qтах час дъжд = 306.00 m³/h = 85.00 l/s.

Основни параметри на изход на ПСОВ:

- НВ ≤ 60 мг/л;
- БПК5 ≤ 25 мг/л;
- ХПК ≤ 125 мг/л;
- Общ азот ≤ 15 мг/л;
- Общ фосфор ≤ 2 мг/л.

Операторът избира начините за оползотворяване на утайките, с цел да се създадат предпоставки за намаляване на евентуалните рискове за околната среда и поетапно постигане на целите заложи в Националния стратегически план за управление на утайките (НСПУУ). Препоръчително е да се извършва анализ на водите и утайките чрез определяне на по-голям брой показатели, за да се гарантира опазване на околната среда, съгласно Рамковата директива за водите на ЕС. При невъзможност утайките да бъдат оползотворени по друг начин, най – често използваните методи са депонирането. Друга позната възможност е и оползотворяването на утайките в земеделието. Това изисква извършване на анализ на утайките, който да докаже, че не са опасни и са подходящи за целта. Оползотворяването в земеделието не може да бъде избрано, ако утайките нямат необходимото качество и не са изпълнени изискванията за мониторинг.

Операторите на ПСОВ трябва да вземат управленческо решение, тъй като съществува огромен брой възможности и технологии за всички сектори, както и различни варианти за предварително третиране (мобилни или стационарни решения, споразумения за сътрудничество и общи инвестиции, третиране на място или договаряне с външни фирми). Основен фактор е качеството на утайките. То зависи преди всичко от първоизточника на отпадъчните води, както и от техническите характеристики на съоръженията в пречиствателните станции. В Националния стратегически план за управление на утайките от градските пречиствателни станции за отпадъчни води на територията на Република България се предоставят възможности и насоки за третиране на утайките чрез: оползотворяване върху земеделски площи; оползотворяване при рекултивация на нарушени терени и депа; енергийно оползотворяване; обезвреждане на утайки чрез депониране; компостиране. Избора на всеки един от посочените варианти е свързан с редица предшестващи фактори. Вземайки предвид промените в политиката и бъдещо въвеждане на по-строги изисквания и норми в областта на отпадъчните води и утайките, се очакват тенденции на постепенно забраняване на депонирането, а също и намаляване на временното съхранение и прилагането в земеделието. Това по своята същност би довело до търсене на нови методи за оползотворяване.

Към настоящият момент, няма данни за количество генерирани утайки от ПСОВ-Тервел.

Основни изводи и препоръки относно утайките от ГПСОВ

❖ На територията на Община Тервел има изградена ГПСОВ, въведена в експлоатация през 2018 г;

❖ Операторът, а именно „ВиК Добрич“ АД избира начини за оползотворяване на утайките, с цел да се създадат предпоставки за намаляване на евентуалните рискове за околната среда и поетапно постигане на целите заложи в националното законодателство. Общината като собственик на съоръжението следва да участва активно в този процес. Въпросът за подобряване на йерархията за управление на утайките е много важен, като се има предвид трудността при намирането на терени за депа за отпадъци и негативните реакции на населението.

3. Анализ на строителните отпадъци

Кметът на общината отговаря за организиране събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на съответната община (чл. 19, ал. 3, т. 5 от ЗУО).

Основни източници на строителни отпадъци в Община Тервел са физически и

юридически (както и самата община) лица, извършващи дейности по строителство и разрушаване. Организацията на дейностите по управление на строителните отпадъци и излишни земни маси са разписани в Раздел VII от Наредба за управление на дейностите по третиране на отпадъци и поддържане на чистотата на територията на Община Тервел. С цитираната Наредба се въвежда забрана за изхвърляне в съдовете за битови отпадъци и около тях, както и на други неразрешени места на строителни отпадъци и земни маси. През 2021 г. общината въведе за територията на гр. Тервел система за събиране на строителни отпадъци в четири точки. Услугата е безплатна за населението и се предлага по заявка. При наличие на отпадъци същите се извозват и рециклират до регионално депо в с. Стожер, за което общината следва да заплаща такса на оператора на депото от 5,00 лв. на тон без ДДС както и дължи отчисления по чл.64 от ЗУО.

Потенциалът за рециклирането и повторната употреба на строителните отпадъци е голям, тъй като компонентите имат висока себестойност. В частност има пазар за повторна употреба на такива материали в изграждането на пътища, дренажни системи и други строителни обекти. Технологията за сепариране и възстановяване на строителни отпадъци е добре утвърдена, достъпна и не е свързана с високи разходи. В случаите, когато не се прилага разделяне при източника, потокът строителни отпадъци може да съдържа опасни компоненти, комбинацията от които може да създаде рискове за околната среда и да възпрепятства рециклирането.

Основните проблеми, свързани със строителните отпадъци са неконтролираното им изхвърляне от гражданите и фирмите, което води до формирането на нерегламентирани сметища. Често населението неконтролирано изхвърля строителни отпадъци на незаконни сметища, както и замърсява зелените площи в самите населени места. Друг проблем е изхвърлянето на строителни отпадъци в контейнерите за твърди битови отпадъци, което води до тяхното повреждане, а от тежестта им се повреждат и повдигащите механизми на сметосъбиращите специализирани автомобили.

На територията на Община Тервел няма изградена инфраструктура за третиране на отпадъци от строителство и разрушаване. Както бе посочено в настоящият анализ, Площадка за раздробяване на едрогабаритни строителни отпадъци има на територията на регионалното депо с площ от 2 400 m², от които 500 m² - бетонирана площадка.

Строителните отпадъци, които се доставят на депото, се подлагат на визуален контрол, след което ръчно се отделят дървесната фракция и черните метали. Дървесната фракция се прибавя към постъпващите на депото битови отпадъци за сепариране и компостиране, а черните метали се събират с отделените от магнитния сепаратор черни метали в специален контейнер и са готови да бъдат транспортирани директно към потребителите на тези видове отпадъци. Инертните материали се обработват в предвидената на площадката мобилна инсталация за раздробяване и пресяване на строителни отпадъци. За предварителното разделяне на строителните отпадъци по видове, подаване на инсталацията за разтрошаване и пресяване и подаване на готовия материал към съответния куп, където се съхранява до реализирането му, се извършва с помощта на челен товарач. След извършената преработка, образуваната фракция се използва за изграждане на вътрешните пътища в депото.

Основни изводи и препоръки относно строителните отпадъци

Европейски съюз
Европейски
социален фонд

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско събиране“, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ“

Програма за управление на отпадъците на Община Тервел за периода 2021-2028 г.

❖ В общинската уредба са посочени забраните относно нерегламентираното изхвърляне и третиране на строителни отпадъци и недопускане тяхното изхвърляне в контейнерите за събиране на смесени битови отпадъци.

❖ На територията на Община Тервел няма изградена инфраструктура за третиране на отпадъци от строителство и разрушаване. Както бе посочено в настоящият анализ, Площадка за раздробяване на едрогабаритни строителни отпадъци има на територията на регионалното депо в Стожер.

❖ Прилага се установен ред, при извършване на дейностите по събиране, транспортиране и третиране на строителните отпадъци, образувани от физически и юридически лица на територията на общината.

❖ Необходимо е прилагане на стриктен контрол за изпълнение изискванията на ЗУО и Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влягане на рециклирани строителни материали.

Европейски съюз
Европейски
социален фонд

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване“, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ“

Анализ и оценка на действащото национално законодателство по управление на отпадъците и стратегическите/програмните документи в контекста на правата и задълженията на общините

Настоящият раздел съдържа основен преглед и анализ на нормативните документи в областта на управление на отпадъците на национално и местно ниво като основа за разработване на стратегически документи и определяне на приоритетите за следващия програмен период до 2028 г.

Информационно осигуряване на анализа

За осигуряване на необходимата информация за анализа са използвани следните методи:

- Проучване на национални и местни нормативни документи, регламентиращи отговорностите на общината, свързани с управлението на отпадъците;
- Проучване на стратегически и програмни документи на национално и общинско ниво относно управление на отпадъците.

1. Национална нормативна рамка

Националната нормативна уредба се основава на основните принципи, на които стъпва европейското екологично право в сектор „Отпадъци“. Националното ни законодателство е хармонизирано с европейското право и въвежда петстепенната йерархия на управление на отпадъците. Аналогично на европейското право, българската нормативна уредба съдържа един рамков Закон за управление на отпадъците и редица специфични подзаконови актове.

Основни принципи на управление на отпадъците

Националното законодателство и политика в областта на управление на отпадъците се основават на следните *основни принципи при управление на отпадъците*:

- **„Предотвратяване“** – образуването на отпадъци трябва да бъде намалено и избегнато, където това е възможно.
- **„Разширена отговорност на производителя“** и **„замърсителят плаща“** – лицата, които образуват или допринасят за образуването на отпадъци или замърсяват околната среда или сегашните притежатели на отпадъците трябва да покрият пълните разходи за третиране на отпадъците и да ги управляват по начин, който гарантира висок степен на защита на околната среда и човешкото здраве.
- **„Превантивност“** – потенциалните проблеми с отпадъците трябва да бъдат предвиждани и избягвани на възможно най-ранен етап.
- **„Близост“** и **„Самодостатъчност“** – отпадъците трябва да бъдат обезвреждани възможно най-близко до мястото на тяхното образуване, като отпадъците, генерирани в ЕС, трябва да бъдат третирани в рамките на Съюза.
- **„Участие на обществеността“** – съответните заинтересовани страни и органи, както и широката общественост имат възможност да участват в разработването на плановете за управление на отпадъците и на програмите за предотвратяване на отпадъците и имат достъп до тях след разработването им.

Йерархия за управление на отпадъците

Йерархията на отпадъците описва международно признат подход за устойчивото управление на отпадъци, който е отразен и в Европейската Рамкова директива за отпадъците 2008/98/ЕС с посл. изм. с Директива (ЕС) 2018/851. Този подход е възприет в

Европейски съюз
Европейски социален фонд

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско събляжаване“, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ“

България посредством Закона за управление на отпадъците. Йерархията при управление на отпадъците определя приоритетния ред на това какво представлява най-добрата възможност за околната среда в законодателството и в политиката относно отпадъците. Спазването на йерархията за управление на отпадъците осигурява ефективно използване на ресурсите, поради което следва да се насърчава по всякакъв начин.

Йерархията задава пет възможни начина за правителствените институции, местните власти и бизнеса за справяне с отпадъците и дава приоритет на мерките в следната последователност:

- Предотвратяване на образуването на отпадъци;
- Подготовка за повторна употреба;
- Рециклиране;
- Друго оползотворяване, напр. оползотворяване за получаване на енергия;
- Обезвреждане (депониране, изгаряне без оползотворяване на енергията и др.).

1.1. Действащи закони и подзаконовни актове на национално ниво

Основният законодателен инструмент в областта на управлението на отпадъците в България е Законът за управление на отпадъците (ЗУО), в сила от 13.07.2012 г. (обн.ДВ, бр.53/2012, последно доп. ДВ. бр.11 от 2 Февруари 2023 г.). В Закона за управление на отпадъците и подзаконовите нормативни актове към него подробно са описани задълженията на органите на местно самоуправление и местна администрация за управление на отпадъците.

Закон за управление на отпадъците (ЗУО)

Законът и подзаконовите актове към него се прилага за следните видове отпадъци:

- битови отпадъци;
- производствени отпадъци;
- строителни отпадъци;
- опасни отпадъци.

С изменението и допълнението на Закона за управление на отпадъците (Обн. ДВ. бр. 19 от 5 Март 2021 г.) се въведоха изискванията на приетия на ниво ЕС през 2018 г. законодателен пакет „Отпадъци“, и по специално Директива (ЕС) 2018/851 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците и частично да транспонира Директива (ЕС) 2018/850 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. за изменение на Директива 1999/31/ЕО относно депонирането на отпадъци.

Пакет „Отпадъци“ въведе следните основни промени в европейското законодателство, които следва да бъдат изпълнявани от всички държави-членки:

- Целта за подготовка за повторна употреба и рециклиране на битовите отпадъци е завишена до 65% през 2035 г., за да се извлекат съществени екологични, икономически и социални ползи и да се ускори преходът към кръгова икономика. Въведени са междинни цели от 55% и 60% съответно за 2025 г. и 2030 г.;
- С цел допълнително стимулиране на прехода към кръгова икономика е въведена цел за намаляване до 10 % на депонираните битови отпадъци до 2035 г.

Законът за управление на отпадъците е нормативния акт, който регламентира всички основни ангажименти на общини, производители и оператори на дейности с отпадъци, както и изискванията за разделно събиране и за постигане на целите по рециклиране на отпадъци. Респективно тези изисквания налагат промени в ЗУО, които са приети с последното изменение и допълнение на закона и са в сила от 05.03.2021 г.

По-важни изменения и допълнения могат да бъдат обобщени както следва:

- С цел съпоставимост на резултатите между държавите-членки значително се стеснява обхватът на възможните методи на изчисляване на целта по рециклиране. Въвеждат се правила за изчисляването на целите въз основа на теглото на образуваните битови отпадъци, които са подготвени за повторна употреба или са рециклирани през съответната календарна година;
- Въвеждат се определения за „неопасни отпадъци“, „битови отпадъци“, „биологични отпадъци“, „отпадъци от строителство и разрушаване“, „хранителни отпадъци“, „оползотворяване на материали“, „насипване“ и „схема за разширена отговорност на производителя“, за да се внесе яснота относно обхвата на тези понятия и да се постигне съпоставимост между обхвата на дейностите с отпадъците в отделните държави-членки;
- Въвежда се определение за „схема за разширена отговорност на производителя“, за да се изясни, че става въпрос за набор от мерки, предприети от държавите членки, с които производителите се задължават да поемат финансова отговорност или финансова и оперативна отговорност за управлението на отпадъци като етап от жизнения цикъл на продукта, след превръщането му в отпадък.

Действащите подзаконовни нормативни актове, които детайлизират изискванията на ЗУО, могат да се обособят в четири групи:

- **Подзаконовни нормативни актове, определящи изисквания към съоръжения и инсталации:**
 - Наредба № Н-4 от 2 юни 2023 г. за условията и изискванията, на които трябва да отговарят площадките за съхраняване или третиране на отпадъци, за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци и за транспортиране на производствени и опасни отпадъци.
 - Наредба № 6 от 27 август 2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци (в сила от 13.09.2013 г.).
 - Наредба № 4 от 5 април 2013 г. за условията и изискванията за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци (Обн. ДВ. бр.36 от 16 Април 2013 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.101 от 27 Ноември 2020 г.).
- **Подзаконовни нормативни актове с хоризонтални разпоредби спрямо всички видове отпадъци, инсталации и съоръжения за отпадъци в обхвата на ЗУО:**
 - Наредба № 2 от 23.07.2014 г. за класификацията на отпадъците (Обн., ДВ, бр.66 от 08.08.2014 г.).
 - Наредба № 1 от 04 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри (обн., ДВ, бр.51 от 20.06.2014 г.).

- **Подзаконови нормативни актове, съдържащи регулации по управлението на отпадъци чрез икономически инструменти:**
 - Наредба № 7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци (обн., ДВ, бр. 111 от 27.12.2013 г.).
 - Наредба за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса (Приета с ПМС № 76 от 12.04.2016 г., в сила от 16.06.2016 г.).
 - Наредба за реда и начина за изчисляване на размера на финансовата гаранция или еквивалентна застраховка и за предоставяне на годишни справки-декларации при трансграничен превоз на отпадъци (Приета с ПМС № 195 от 10.07.2014 г., обн., ДВ, бр. 59 от 18.07.2014 г.).

- **Подзаконови нормативни актове, регулиращи управлението на специфични отпадъчни потоци:**
 - Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци (Приета с ПМС № 20 от 25.01.2017 г., обн. ДВ бр.11 от 31.01.2017 г.).
 - Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали (Приета с ПМС 267 от 05.12.2017г, обн., ДВ, бр. 98 от 08.12.2017 г.).
 - Наредба № 3 от 05.08.2014 г. за изискванията за реда и начина за инвентаризация на оборудване, съдържащо полихлорирани бифенили, маркирането и почистването му, както и за третирането и транспортирането на отпадъци, съдържащи полихлорирани бифенили (обн., ДВ, бр.70 от 22.08.2014 г.).
 - Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието (Приета с ПМС №201 от 04.08.2016г., обн., ДВ, бр.63 от 12.08.2016г.).
 - Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки (в сила от 06.11.2012 г., Приета с ПМС № 271 от 30.10.2012 г., обн., ДВ, бр.85 от 06.11.2012 г.).
 - Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори (Приета с ПМС № 351 от 27.12.2012 г., обн., ДВ, бр.2 от 8.01.2013 г., в сила от 08.01.2013 г.).
 - Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти (Приета с ПМС №352 от 27.12.2012 г., обн. ДВ, бр.2 от 08.01.2013 г.).
 - Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване (Приета с ПМС № 256 от 13.11.2013 г., обн. ДВ, бр.100 от 19.11.2013 г., в сила от 01.01.2014 г.).
 - Наредба за излезли от употреба моторни превозни средства (Приета с ПМС №11 от 15.01.2013 г., обн., ДВ, бр.7 от 25.01.2013 г., в сила от 25.01.2013 г.).
 - Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми (Приета с ПМС № 221 от 14.09.2012 г., обн. ДВ. бр. 73 от 25.09.2012 г.).

1.2. Основни ангажименти на общините, произтичащи от ЗУО и подзаконовите нормативни актове

Законът за управление на отпадъците и наредбите към него регламентират детайлно редица ангажименти на общините, свързани с управлението на отпадъците. Съгласно действащата нормативната уредба, кметът на общината отговаря за:

1. осигуряването на съдове за събиране на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други;
2. събирането на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждането им. Следва да се подчертае, че кметът на общината е длъжен да осигури условия, при които всеки притежател на битови отпадъци да се обслужва от лицата/фирмите, на които общината е възложила тези дейности, като тези лица трябва да притежават съответните разрешителни или регистрационни документи, изисквани от ЗУО;
3. почистването на уличните платна, площади, алеи, паркове и другите територии в населените места, предназначени за обществено ползване;
4. избора на площадка, изграждане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или на други инсталации или съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждане на битови отпадъци;
5. организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на съответната община. Управлението на строителните отпадъци е регламентирано по-подробно в Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, приета с ПМС № 267 от 05.12.2017 г. Кметът на общината отговоря за предаването на отделените строителни отпадъци по време на принудителното премахване на строежи, за оползотворяване на материалите и за влагане на рециклирани строителни материали, включително за покриването на разходите за извършване на дейностите по транспортиране и третиране. С ЗУО от 2012 г. отпада задължението на общините да осигуряват депа за депониране на строителни отпадъци и от разрушаване на сгради, извън отпадъците от ремонтна дейност на жилищата на домакинствата, като се въвеждат цели за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на отпадъци от строителството и от разрушаване на сгради, включително при насипни дейности чрез заместване на други материали с отпадъци (строителни отпадъци, с изключение на почви, земни и скални маси от изкопи в естествено състояние), несъдържащи опасни вещества;
6. разделното събиране на битови отпадъци на територията на общината най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло. С чл.33 от ЗУО се въвеждат изисквания към търговските обекти, производствени, стопански и административни сгради в населените места над 5000 жители и курортните населени места да събират разделно отпадъците от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло и да ги предават на лица, притежаващи разрешение, комплексно разрешително или регистрационен документ по чл. 35 от ЗУО и/или на организация по оползотворяване;
7. организирането на дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци, в т.ч. определяне на местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци (отпадъци от опаковки, излезли от употреба моторни превозни средства, електронно и електрическо оборудване, негодни за употреба батерии и акумулатори, отработени масла и отпадъчни нефтопродукти, излезли от употреба гуми). Кметът организира контрола за изпълнението на договори с организации по оползотворяване или с други лица, притежаващи разрешения по ЗУО, свързани със системите за разделно събиране на масово разпространените отпадъци;
8. изпълнението на решенията на общото събрание на регионалното сдружение, в което участва дадена община, в т.ч. относно инвестиционната програма на сдружението, провеждане на обществените поръчки и др.;

9. организирането на разделно събиране на опасните битови отпадъци от бита и предаването им за оползотворяване и/или обезвреждане, като напр. опаковки от и негодни препарати за растителна защита, използвани за градините на домакинствата, опаковки от химикали и препарати и стари такива и др.;

10. осигуряването на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители на територията на общината, и при необходимост в други населени места. С това се цели подобряване на услугите за разделно събиране на отпадъците за потребителите и подпомагане на общините за постигане на целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците. Следва да се подчертае, че нормата на ЗУО е достатъчно гъвкава и предоставя на общините възможност както да осигурят площадки общинска собственост за някои или за всички видове отпадъци, които домакинствата и фирмите могат да оставят безвъзмездно, така и да сключат договори с лица, които разполагат с площадки за един или няколко вида отпадъци;

11. поддържането на регистър на пунктовете за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон на територията на съответната община и на площадките, осигурени от общините за безвъзмездно предаване на битови отпадъци;

12. предотвратяване изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаването на незаконни сметища, и организиране на почистването им;

13. съдействие за създаване на центрове за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба;

14. осигуряване на информация на обществеността по всички ангажименти на общините, чрез интернет страницата на съответната община, както и по друг подходящ начин и провеждане на информационни кампании за населението и бизнеса, свързани с разделното събиране на отпадъците.

15. разработва общинска наредба за управление на отпадъците, като постоянно контролира изпълнението ѝ;

16. организира внасянето на отчисленията за следексплоатационни грижи за депата за битови отпадъци и за депониране на отпадъци в необходимия размер и срок, съгласно Наредба № 7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци;

17. предлага за одобряване от общинския съвет такси за заплащане на услугите, предоставяни от общината, свързани с отпадъци;

18. определя изискванията към площадките за пунктовете за предаване на отпадъци от хартия и картон, пластмаси и стъкло, в т.ч. условията за регистрация на площадките (отнася се до пунктовете за предаване на посочените отпадъци в рамките на населените места, известни сред населението и като пунктове за вторични суровини).

19. предприема действия по възлагане и извършване на прединвестиционни проучвания за изграждане на ново/и съоръжение/я за третиране на битовите отпадъци най-малко три години преди изчерпване обема на депото за битови отпадъци или изтичането на експлоатационния срок на инсталацията, за което уведомява съответната РИОСВ. Тези действия се извършват съвместно с другите кметове на общините, включени в Регионалното сдружение или самостоятелно в случай, че общината не участва в сдружение.

ЗУО регламентира и обхвата на контролните правомощия на общините, като кметът на общината или оправомощено от него длъжностно лице контролира:

Европейски съюз
европейски
социален фонд

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване“, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ“

1. дейностите, свързани с образуване, събиране, включително разделното, съхраняване, транспортиране, третиране на битови и строителни отпадъци;
2. дейностите по депониране на производствени и опасни отпадъци на общински и/или регионални депа;
3. площадките за дейностите с отпадъци от черни и цветни метали (ОЧЦМ);
4. спазването на други изисквания, определени с наредбата по чл. 22;
5. изоставянето на битови отпадъци и нерегламентираното им изхвърляне (в сила от 01.01.2019г.);
6. организира и контролира закриването, рекултивацията на терените и последващия мониторинг на депата за битови и строителни отпадъци на територията на съответната община.

Съгласно чл. 118 от ЗУО кметът на общината по местонахождение на площадката за дейности с отпадъци от черни и цветни метали упражнява контрол за спазване на условията и реда за извършване на тези дейности, съобразно своите компетенции. За констатираните нарушения при проверките за спазване на условията и реда за извършване на тези дейности кметът на общината уведомява в 14-дневен срок директора на съответната РИОСВ, като му изпраща всички документи.

ЗУО регламентира също видове контрол, минимална честота на контролните проверки и актовете, които се съставят от контролните органи в т.ч. от общините, съобразно техните компетенции по закона, както и размера на глобите, които кметовете или оправомощени от тях лица могат да налагат.

Изисквания относно управлението на строителните отпадъци

ЗУО и Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на строителни рециклирани материали въвеждат специфични изисквания и ангажименти на общините, по отношение на строителните отпадъци, свързани с организиране на събирането, оползотворяване и обезвреждане на тези отпадъци, образувани при ремонтната дейност на домакинствата. Общината има ангажимент и в случаите, когато самата тя е възложител на строителни дейности или на дейности по разрушаване на сгради, включително принудително премахване на строежи, както и в случаите, когато местната администрация е компетентна да одобрява и разрешава инвестиционните проекти, и по-конкретно – одобрението на плановете за управление на отпадъците.

Тези компетенции са свързани със следните текстове на ЗУО:

- третирането и транспортирането на отпадъците от строителни площадки и от премахването на строежите се извършват от възложителя на строежа или от собственика на строителните отпадъци;
- предаването и приемането на строителните отпадъци се извършва само въз основа на писмен договор с лица, притежаващи разрешение или регистрация по ЗУО.
- считано от 14.07.2014 г. възложителят на строителни и монтажни работи (включително общините, когато са възложители на строителни дейности), с изключение на текущи ремонти, и възложителят на премахване на строежи отговарят за изготвянето на план за управление на строителни отпадъци в обхват и съдържание, определени Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, приета с ПМС № 267 от 05.12.2017 г.

Изискването не се прилага за:

Европейски съюз
Европейски социален фонд

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване“, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ“

Програма за управление на отпадъците на Община Тервел за периода 2021-2028 г.

1. премахване на сгради с разгъната застроена площ (РЗП), по-малка от 300 кв. м;
2. премахване на сгради с паянтова конструкция;
3. реконструкция и основен ремонт на строежи с РЗП, по-малка от 700 кв. м;
4. промяна на предназначението на строежи с РЗП, по-малка от 700 кв. м;
5. строеж на сгради с РЗП, по-малка от 700 кв. м;
6. изграждане, реконструкция, основен ремонт и премахване на подземни и надземни линейни мрежи в областта на водоснабдяването и канализацията, електроснабдяването, топлоснабдяването, газоснабдяването, електронните съобщения, хидромелиорациите, третирането на отпадъците и геозащитната дейност с дължина до 1500 линейни метра в урбанизирани територии;
7. изграждане, реконструкция и основен ремонт на подземни и надземни линейни мрежи в областта на водоснабдяването и канализацията, електроснабдяването, топлоснабдяването, газоснабдяването, електронните съобщения, хидромелиорациите, третирането на отпадъците и геозащитната дейност с дължина до 5000 линейни метра извън урбанизирани територии;
8. премахване на подземни и надземни линейни мрежи в областта на водоснабдяването и канализацията, електроснабдяването, топлоснабдяването, газоснабдяването, електронните съобщения, хидромелиорациите, третирането на отпадъците и геозащитната дейност с дължина до 1000 линейни метра извън урбанизирани територии;
9. изграждане, рехабилитация, основен ремонт, реконструкция и премахване на пътища с дължина до 500 линейни метра;
10. премахване на негодни за ползване или застрашаващи безопасността строежи, когато е наредено по спешност от компетентен орган, с РЗП, по-малка от 300 кв. м;
11. изграждане и премахване на строежи от шеста категория;
12. всички текущи ремонти.

При строителство, разрушаване на законни строежи и доброволно премахване на незаконни строежи или на негодни за ползване или застрашаващи сигурността строежи, възложителят носи отговорност за изпълнението на целите, свързани с подготовка за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от строителни отпадъци.

Принудителното премахване на незаконни строежи или на негодни за ползване или застрашаващи сигурността строежи се извършва от собственика или изпълнителя на разрушаването селективно по материали. Кметът на съответната община отговаря за предаването на отделените строителни отпадъци по време на принудителното премахване на строежи, за оползотворяване на материалите и за влагане на рециклирани строителни материали, включително за покриването на разходите за извършване на дейностите по транспортиране и третиране. Тези разходи са за сметка на извършителя на незаконния строеж или на собственика на сградата или съоръжението. Въз основа на влязла в сила заповед за премахване на строежа и протокол за извършените разходи за дейностите по транспортиране и оползотворяване на отпадъците кметът на съответната община подава заявление за издаване на заповед за незабавно изпълнение за събиране на вземането от задължените лица по реда на Граждански Процесуален кодекс (ГПК).

С наредбата за управление на отпадъците по чл. 22 от ЗУО общините следва да регламентират реда и начина за организиране на събирането, включително разделното,

оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата, например:

- забрана за изхвърляне на строителни отпадъци от ремонтната дейност на домакинствата в контейнерите за битови отпадъци;
- възможността гражданите да предават безвъзмездно определени количества строителни отпадъци от ремонтната дейност;
- задължението на гражданите и фирмите да предават отпадъците от ремонтни дейности на депа или други съоръжения за третиране на строителни отпадъци и условията за това.

Изисквания относно системите за разделно събиране на отпадъци

Съгласно ЗУО системата за разделно събиране се организира в съответствие с принципа „разширена отговорност на производителя“ - чрез сключване на договори с организации по оползотворяване. На национално ниво са приети шест отделни наредби за управление на масово разпространените отпадъци (МРО):

- ✓ *Наредба за опаковки и отпадъци от опаковки*
- ✓ *Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори*
- ✓ *Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти*
- ✓ *Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване*
- ✓ *Наредба за излезли от употреба моторни превозни средства*
- ✓ *Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми*

С оглед на новите европейски цели по отношение на текстилните отпадъци за 2025 г., е необходимо в схемата „разширена отговорност на производителя“ да бъде включен и този отпадъчен поток.

Наредбите поставят изисквания към производителите и вносителите на съответните продукти, които след тяхната употреба се превръщат в отпадъци, и определят възможните начини за прилагане на принципа „разширена отговорност на производителя“. В наредбите са посочени и ангажименти на кметовете на общините с оглед изграждане на системите за разделно събиране на МРО и намаляване на количествата депонирани отпадъци.

Ползите за общините от сътрудничеството с организациите по оползотворяването са свързани с намаляване количествата битови отпадъци, които общините иначе трябва да събират и третират, и с намаляване финансовите средства за това третиране.

В системата за *разделно събиране на опасните битови отпадъци*, които не попадат в обхвата на наредбите по управление на масово разпространените отпадъци се включват – кутии от бои и лакове от ремонтната дейност и остатъци в тях, градински химикали, вкл. пестициди, продукти от грижи за домашни животни, химически вещества и препарати, използвани в домакинствата вкл. дезинфектанти. Те могат да се събират както чрез мобилни пунктове (специално оборудвани автомобили) и предварително оповестяване на граfiците за населението, така и да се предават на площадките за предаване на разделно събрани отпадъци, които общините трябва да осигурят.

Изискванията по отношение на видовете рециклируеми отпадъци, целят подобряване на услугите за разделно събиране на отпадъците за потребителите и подпомагане на

регионите за управление на отпадъците за постигане на целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците. Следва да се подчертае, че нормата на ЗУО е достатъчно гъвкава и предоставя на общините възможност както да осигурят площадки общинска собственост за някои или за всички видове отпадъци, които домакинствата и фирмите могат да оставят безвъзмездно, така и да сключат договори с лица, които разполагат с площадки за един или няколко вида отпадъци. Осигуряването на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други е задължение за всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители на територията на общините, и при необходимост в други населени места, съгласно чл. 19, ал. 3, т. 11 от ЗУО. В случай, че не са осигурени, отчисленията за обезвреждане на отпадъците на депа се увеличават с 15 на сто за периода до осигуряването им.

Финансови последици и стимули за общините, произтичащи от ЗУО

Съгласно Закона за управление на отпадъците, размерът на отчисленията за битови отпадъци по чл. 64 от ЗУО намалява, когато целите в съответния регион за управление на отпадъците са изпълнени от общините, в съответствие с решението на общото събрание на регионалното сдружение за разпределение на задълженията между общините за изпълнение на целите, както следва:

- с 50 на сто за целите за повторна употреба и рециклиране по чл. 31, ал. 1, т. 1;
- с 50 на сто за целите за ограничаване на количествата депонирани битови биоразградими отпадъци, определени с наредбата по чл. 43, ал. 2;
- с 50 на сто за целите за повторна употреба и рециклиране по чл. 31, ал. 1, т. 3 - 6 съгласно сроковете в § 15, ал. 2 от преходните и заключителните разпоредби;
- с 50 на сто за целите за намаляване на депонираните битови отпадъци, съгласно сроковете в § 15, ал. 5 от преходните и заключителните разпоредби.

Намаленията в размера на отчисленията се прилагат независимо едно от друго, т.е. при изпълнение на двете цели общините не дължат отчисления за обезвреждане на отпадъци на регионално или общинско депо (чл. 64). При неизпълнение на изискванията за осигуряване от общините на площадки за предаване на разделно събрани отпадъци таксите за депониране се увеличават с 15%. Освобождаването от отчисленията за депониране представлява много съществен стимул за достигане на целите от общините. Размерът на отчисленията за всеки тон депониран отпадък на депата до 2022 г. и всяка следваща година е както следва:

– за регионални депа за неопасни отпадъци и за депа за неопасни и/или инертни отпадъци (когато отпадъците са от строителство и разрушаване)

2013г.	2014г.	2015г.	2016г.	2017г.	2018г.	2019г.	2020г	2021г.	2022 г. и всяка следваща година
15 лв./т	22 лв./т	28 лв./т	36 лв./т	40 лв./т	45 лв./т	57 лв./т	69 лв./т	82 лв./т	95 лв./т

За съществуващите общински депа за неопасни отпадъци, които функционират до въвеждане в експлоатация на съответното за общината регионално съоръжение, размерът на отчисленията за всеки тон депониран отпадък е в двоен размер на отчисленията за

съответната година до издаване на разрешение за строеж и/или решение за финансиране на регионално депо чрез публични средства.

Въвеждането на икономически инструменти, които да стимулират общините и другите задължени за постигане на рециклиране и оползотворяване юридически лица, е препоръка на ЕК и предварително условие за проектите, финансирани от европейските фондове за всички страни членки на ЕС. Ето защо общините трябва внимателно ежегодно да планират изразходването на приходите от отчисленията за депониране. Тези приходи могат да се използват от общините за финансиране на инвестиционни проекти в областта на отпадъците, включително за съфинансиране от страна на общините на проектите, финансирани от ОПОС, както и за финансиране на експлоатационни разходи, свързани със системите за разделно събиране на битовите отпадъци, за транспортиране на разделно събраните отпадъци, тяхното последващо сепариране, рециклиране или друг вид оползотворяване, както и за информационни кампании за населението и бизнеса относно управление на отпадъците, както и за изготвяне на програми за управление на отпадъците.

Изисквания относно разработване на общински програми за управление на отпадъците

Основните изисквания при изготвяне на общински програми за управление на отпадъците се свеждат до следното:

1. Общинската програма да се разработи в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците (НПУО).
2. Общинската програма се актуализира при промяна във фактическите и/или нормативните условия.
3. Общинската програма трябва да включва необходимите мерки за изпълнение на задълженията на кмета на общината, регламентирани в Глава втора, Раздел III на ЗУО.
4. Да се осигури обществен достъп до програмата на общината за управление на отпадъците.

При разработването на общинските програми за управление на отпадъците специално внимание трябва да се отдели на чл. 10, ал. 1 от Наредбата за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградими отпадъци, Кметът на общината включва като неразделна част от програмата за управление на отпадъците мерки за предотвратяване образуването на биоотпадъци, разделно им събиране и оползотворяване на територията на общините, отчитайки специфичните условия на отделните видове населени места (големина, тип, брой жители и др.).

Съгласно ЗУО ангажиментът за разработване на програмата е на кмета на общината, а за нейното одобрение – на Общинския съвет. Кметът на общината е длъжен ежегодно до края на месец март да информира Общинския съвет за изпълнението на мерките от програмата през предходната календарна година. Целесъобразно е ежегодният отчет за изпълнение на общинската програма да се публикува на интернет страницата на общината с цел информирание на обществеността.

Общинската програма за управление на отпадъците преди внасянето ѝ за разглеждане от Общински съвет подлежи на съгласувателна процедура „Преценка на необходимостта от извършване на екологична оценка“, в изпълнение на чл. 2, ал. 2, т. 1 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, издадена на

Европейски съюз
Европейски
социален фонд

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване“, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ“

основание на ЗООС. Тази процедура включва подготовка от страна на общината на „Искане за издаване на решение по преценка необходимостта от извършване на екологична оценка“, което се внася за разглеждане в РИОСВ. В общия случай, без утежняващи обстоятелства, процедурата отнема 1 месец, което следва да се има предвид в процеса на разработка и одобрение на общинската програма.

2. Програмни документи на национално и общинско ниво с нов програмен период

Национална програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030 (*приета с Протокол № 67 на Министерския съвет от 02.12.2020 г.*)

Националната програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030 е рамков стратегически документ от най-висок порядък в йерархията на националните програмни документи, детерминиращ визията и общите цели на политиките за развитие във всички сектори на държавното управление, включително техните териториални измерения. Документът определя три стратегически цели, за чието изпълнение групира правителствените намерения в пет области (оси) на развитие и издига 13 национални приоритета.

Програмата извежда като приоритет П4 „Кръговата и нисковъглеродна икономика“. Политиката за устойчиво управление на отпадъците заложена в програмата е насочена към превръщане на отпадъците в ресурс и прилагане на йерархия за управление на отпадъците. Усилията са насочени към стимулиране ефективното използване на отпадъците като ресурси в предприятията, чрез повишаване на информираността за ползите от кръговата икономика и насърчаване прилагането на незамърсяващи технологии и внедряването на нови зелени бизнес модели. Мерките са насочени към подкрепа за въвеждане на технологии за рециклиране и оползотворяване и прилагане на режима на разширената отговорност на производителя. Ще се приложат регулаторни мерки и икономически инструменти за насърчаване на употребата и развитие на пазара на рециклирани суровини и материали.

Национален план за управление на отпадъците 2021 - 2028 г. (*приет с Решение № 459/17.06.2021 г. на Министерски съвет*)

Националният план за управление на отпадъците (НПУО) има ключова роля за ефективното и ефикасно управление на отпадъците в Р България. С плана се цели намаляване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда и здравето на населението, както и постигане на максимално ефективно използване на ресурсите, разкриване на нови пазари и създаване на нови работни места.

НПУО е план на прехода от управление на отпадъците към ефективно използване на отпадъците като ресурс и устойчиво развитие чрез предотвратяване на образуването им. НПУО и Националната програма за предотвратяване образуването на отпадъци (НППОО) като неразделна негова част се отнасят за цялата територия на Република България. НПУО предоставя рамка за местните власти при разработването на политика за управление на дейностите по отпадъците на регионално и местно ниво. Планът има за цел да подпомага централните и местните власти за концентрация на ограничените ресурси към приоритетни за финансиране проекти в сферата на управление на отпадъците от национални и европейски източници на финансиране.

